

טיב הקהילה

ב"ד

בהעלותך
 י"ד סיון תשפ"ג
 זמני הרלקת הגרות ומצ"ש
 הדרה"ג 7:05
 מוצ"ש"ק 8:23
 ר"ת 8:58
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
 סוף"ש א' 8:11 | סוף"ת א' 9:39
 סוף"ש ב' 9:03 | סוף"ת ב' 10:14
 | הזמנים לפי שיעור קיץ |
 ליון מס':
679

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

אחר שאמרנו שתיקון המידות הוא סייג לקיום התורה כדבעי, יש לומר שענין זה רמזה התורה במקראות שלפנינו, כי הגה המידות הטובות בנפש האדם הם שבע במספר, ומכוננים המה להשבע ספירות העליונות, ולכן נקראים גם הם בשם 'ספירות', והנה ספירות הם מלשון אורות

תיקון המידות

וגרות, ואמר הכתוב 'בהעלתך את הגר' – כשתיישר את מדותיך ותזכה להעלותם מן העקמומיות, אז תזכה שלא מול פני המנורה יאירו שבעת הגר' – שהתורה שהיא בחינת 'מנורה' תעמוד מול עיניך ותקיימם כדבעי, בזכות שבעת המידות הישרים שיאירו בך. ולפי זה מובן שפיר מה שפירש רש"י על מה שנאמר 'ועיש כן אהרן' – 'להגיד שבחו של אהרן שלא שינה', כלומר, כשבאים לתקן המידות צריכים מתחילה לסלק הפניות, כי אם לא מסלקים הפניות יכול האדם לרמות את עצמו ולהסיק שמידותיו מתוקנות הם ושוב לא ירש אחריהם, ולכן שבח גדול הוא לזה המעמיק בדעתו להכיר במידותיו השליליים וליישרם באמת מבלי שיהיה בהם איזה דופי ושינוי לפגם.

וכל עוד שלא זכה האדם ליישר מידותיו מוטל עליו לעשות לו ד'ב' ויוועץ עמו בכל הליכותיו אם ישרים ונכונים המה, כי נגיעותיו של אדם מסמאין את עיניו עד שאינו מכיר אם דרכיו ישרים הם.

כענין זה אנו רואים בהמשך פרשתן (להלן: כט - לא), שבטרם החלו המסעות פנה משה רבינו אל חותנו והודיעו: 'נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אותו אתן לכם וביקש ממנו: לכה אתנו והיטבנו לך' ואחר שסירב יתרו וביקש לחזור אל ארצו ואל מולדתו, הוסיף משה להתחנן אליו, ואמר לו: 'אל נא תעזוב אותנו וגו' והיית לנו לעינים'. ודייק הגה"ק בעל החתם סופר שבישראל נאמר 'נוסעים' ואילו נאמר לשון הליכה – 'לכה אתנו', עוד הקשה מהו כוונת משה באמרו 'זהיית לנו לעינים', וכי כה זקוק היה לחוות דעתו של יתרו, והלאו פה אל פה דיבר ה' עם משה והורה לו את הדרך בה ילכו בני ישראל ואת המעשה אשר יעשו, ולמה נחוצה לו חוות דעתו של חותנו הגר'?

אמנם – חירץ החתם סופר – בני ישראל שבאותו דור היו בעלי השגה גדולה, ומרוב האור שזכו בה היו מתלהטין ומתלהבים להתעלות במדרגות רמות מבלי שיתבוננו תחילה אם גופם החומרי יסבול מדרגות רמות כעין אלו, וכתיבצאה מכך עלולים הם להיכשל בכמה וכמה חטאים מבלי שיתנו דעתם לכך, אולם יתרו שהיה 'ג' ועדיין לא זכה להשגות רמות כמותם, הוא היה יכול לשקול אם נכונים הם הליכותיהם ובמקום הצורך למתן את התעלותם שיהיה באופן הראוי להם.

זהו שאמר משה ליתרו: 'נוסעים אנחנו' כלומר מרוב התלהבות מהשגותינו הרמים אנו בבחינת 'נוסעים' כי חפצים אנו להתעלות בבת אחת במדרגות רמות, אבל אתה שאין לך המדרגות הרמות אינך כי אם 'הולך' במתינות ולכן 'לכה אתנו' כדי שתוכל להשגיח עלינו ולבקר את מעשינו ותהיה לנו לעינים לדעת האין ליישר אורחותינו...

דבר אל אהרן ואמר אליו בהעלתך את הגר' אל מול פני המנורה יאירו שבעת הגרות: ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה גרתיה כאשר צוה ה' את משה (ת"ב)
 ופירש"י: ויעש כן אהרן - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה:

כהקדמה לדברינו מן הראוי להזכיר את דברי מורנו רבי חיים וויטאל ז"ע בספרו שערי קדושה שכתב בשם רבו האריז"ל, שלכן לא נצטוונו בתורה על עבודת המידות, להורות שעבודה זו אינה 'תורה' אלא 'הכשר' להכנה לתורה, כלומר, כל עוד שלא זכה האדם ליישר את מידותיו עדיין אינו מוכשר לקיים את משפטי התורה כדבעי, כי מידותיו המעוותים יטו את לבבו מן היושר, והמה ימצאו לו הרבה נימוקים מדוע עליו להתעלם מן היושר, ורק אחר שיעמיק ויתבונן היטב האין ליישר את העקמומיות שבלב, אז יזכה לקיים את המצוות בדרך הנרצה לנותן התורה.

והחוש אכן יעיד על כך, שכן רואים אנו לפעמים אנשים שיש להם רצון טוב לעבוד את ה', אולם מאחר שאין מידותיהם מתוקנים מהפכים את הקערה על פיה, ואותו רצון טוב משמש להם כתקלה, ולשם משל ננקוט פרט בעבודת התפילה, כי הגה לפעמים מתעורר באדם רצון להתפלל הפלית 'שמונה עשרה' במתינות ולהתבונן בכל תיבה שיוצא מפיו, רצון זה הלוא טוב הוא, אולם אינו נפטר מחמת כן מלהיזהר שלא להפריע לאנשים העומדים לפניו, ולא לאסור עליהם לפסוע הג' פסיעות לאחוריהם, ולחייבם גם כן בעמידה ממושכת על רגליהם מבלי להזיזם, ועל כן מן הראוי שזה האיש יקרב עצמו לכותל המזרח ושם יתפלל מבלי שיפריע לזולתו, אולם זה שמידותיו מעוותות אינו מתחשב עם הזולת, ומעמיד עצמו במקום שניחא ליה, גם אם לא ניחא בכך לאחרים, ובכך הוא מציק לאחרים או מכשילים לעבוד על ההלכת, ורק אחר שהאדם יבין את חובתו לתקן את האנוכיות, אז אכן יתן דעתו להתבונן גם בצרכי הזולת, ואז יבין כי אין על הזולת לסבול מחמת רצונותיו הטובים, ויערוך את הפילות רק במקום שאינו גורם לזולתו חטא או טורח, ובמידה שיראה שאין ביכולתו להתפלל במתינות מופלגת כי אם על ידי שאחרים יצטערו בסביבתו, לא יתנהג בחסידות על חשבונם...

בין כתביו של הרה"ק החוזה מלובלין ז"ע הדפיסו גם כן רשימה של הנהגות שכתב החוזה לתלמידיו, ויש בהם כמה וכמה הנהגות שבסופם כתב 'לפעמים יעשה בהיפך' והקורא שאינו מתבונן בעומק הדברים אינו מבין הכוונה, כי מאחר שהנהגות אלו נזכרים לטובה בין יתד הנהגות הטובים למה יש צורך לפעמים לשנות? וכמו כן אינו מובן מתי יש לשנות ומתי לא? אך על פי דברינו מובנים לה הדברים, כי תמיד מוטל על האדם לשקול אם הנהגותיו הטובים לא יהיו בבחינת 'אליה וקוף בה', כלומר, שלא יכשל על ידן בחטא ואם יראה תקלה במקום תקנה ימנע מלקיימה ויקבל שכר על הפרישה, אבל כדי שייכיד מתי הנהגותיו רצויים מוטל עליו מתחילה ליישר מידותיו, כי רק מתוך כך לא יבהל ויבין אם היצר משטה בו אם לאו.

טיב המערכת

פה אל פה

אחד משש הדיברות שמצוה לזכור ולהזכירם בכל יום הוא: 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך לסדרים בדרך בצאתכם מצרים', כאשר אנו אומרים זאת עלינו לדעת מה קרה שם כמובן אינו יכולים להבין בכלל את גדל קדושתם ומה באמת היה שם אבל את מה שהתורה מספרת לנו אנו יכולים וחיבים ללמוד ולהבין.

ותדבר סדרים ואהרן במשה, על מה הם דיברו מסביר רש"י שסדרים הגידה לאהרן על כך שמשה פירש מאשתו, ומה הייתה טענתם על משה רבינו? 'הלא גם בן דיבר, ורש"י מוסיף: ולא פירשנו מדוך ארץ! הם לא התכוונו לגנותו אבל הם פשוט תמהים: האם בגלל שהקב"ה דיבר עם משה רבינו היה עליו לפרושו? והלא גם אתנו ד' דיבר ולא פירשנו מתי המשפחה?'

לכאורה טענתם הייתה נכונה, אבל רק לכאורה, כי באמת לא כך היו פני הדברים, שהרי הקב"ה בעצמו ענה להם: 'פה אל פה אדבר בך, ורש"י מסביר שזה בעצם התשובה לתמהיהם 'אמרתיו לו לפרוש מן האשה, והיך אמרתיו לו? בסני: לך אמור להם שוב לכם לאהליכם ואחיה פה עמוד עמדי.'

הרבה יש ללמוד מפרשה זו, כמובן מלבד האיסור החמור של לשון הרע, אבל אנו ננסה לעמוד על נקודה אחת חשובה, משה רבינו אכן פירש מאשתו, אבל לא בגלל שהוא הרגיש שכך מתאים יותר למי שעלה לשמים ושהיה שם עם המלאכים, אלא אך ורק בגלל שכך צויה לו הש"ת מפורשותו.

יושב לו יהידי ועוסק בתורה ובתפילה, ובשלב מסוים הוא מרגיש רצון בנפשו להתעלות יותר, אולי ע"י התנתקות מתעולם הזה, דבר יפה לכאורה, אבל עליו לבדוק קודם כל אם בהתנתקותו אינו פוגע באחרים, אם רצונו להימנע מאכילת פיצה ושאר ענייני עוה"ז, ובדרך אינך פוגע באחרים – אשריך, אבל בדברים שהם לא קשורים רק אליך, אלא גם לסובבים אותך, עליך להיזהר מאוד, כי דברים אלו אפשר לעשות רק ע"י ציווי מפורש משמים.

(לפי טיב תורה-התעלות)

לעילוי נשמת
 הרה"ח רבי קלונימוס קלמן
 ב"ר שבתי זצ"ל גורדשמיד
 מחשבו המספיעים מקהלתנו - נלב"ע י" סיון תשע"ט
 תנצ"ב.ה.

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
 באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320
 עדכוני קבלת קהל 0534-100024

טיב הודעות

הלכות ברכת התורה

א. ברכת התורה צריך לזוהר בה מאוד שלא ללמוד עד שיברך, וברכה בשמחה גדולה ליתן הודאה על שבחר בנו נתנו לנו כלי חמדתו, ומי שאינו זוהר בברכת התורה עונשו גדול מאוד, ואמרו חז"ל שאינו זוכה ח"ו להיות לו בן ת"ח עבור זה (סי' מ"ו ופ"ב סק"ג).

ב. וצריך לזוהר בה מאוד, שלא חרבה הארץ אלא מפני שלא ברכו בתורה תחילה, לפי שלא היתה חשובה בעיניהם כל כך לברך עליה, לכך היו מזלזלים בברכתה, ולכן לא הגייה עליהם תורתם אף על פי שעסקו בה הרבה, ולכן יראה כל אדם שתהיה כלי חמדתו של הקדוש ברוך הוא שהיה משתעשע בה בכל יום חשובה בעיניו לברך עליה בשמחה יותר מעל כל הנאות שבעולם, שזה מורה שעוסק בה לשמה, ויזכה לשלשלת הנמשך לעוסק בה לשמה, שהוא, לא ימושו מפני ומפי זרעו וגו', שתעשה שאלתו ובקשתו שמבקש בברכתה ונהיה אגוננו וצאצאינו (ש"ע הרב סי' א').

ג. ויכוין בברכתו על מעמד הר סיני אשר בחר בנו מכל העמים וקרבנו לפני הר סיני והשמיענו דבריו מתוך האש ונתן לנו את תורתו הקדושה שהיא בית חיינו כלי חמדתו שהיה משתעשע בה בכל יום (סי' מ').

ד. ומעיקר הזהירות הוא, שצריך להבין פירוש המילות, ולאמרה בנחת מילה במילה שלא יחסר שום תיבה או אות, וגם צריך לאמרה בחשק נמרץ, וישם אל לבו אשר הוא מברך על התורה אשר הוא חיינו ואורכי ימינו בעוה"ז ובעוה"ב (כ"ח סק"ג).

ה. ברכת התורה היא סגולה נפלאה שלא ישכח מה שילמוד (ג"ח מסכת ברכות דף ס"ד).

ו. וצריך לברך בין למקרא בין למדרש בין למשנה בין לגמרא (סי' א'), וכן לדבר הוזהר והקבלה (כ"ח סק"ג).

ז. ובכלל זה ספרי דרש, וה"ה ספרי מוסר אם יש בהם פסוקים ודשות חז"ל (מקרא לחי' סי' א'), וכן לימוד ה"ב' עם בנו גם כן בכלל מצות ת"ת, כשמכוון לכך, אבל בשעת הדחק כששואל ממנו על איזה אות כיצד לקוראה, אינו צריך לנטוע מפני ברכת התורה, שיש על מה לסמוך שאין מתכוונים למצות ת"ת (תשו"ת ד סי' א').

ח. ואין לומר פסוקים אפילו דרך תחנונים קודם ברכת התורה, ויש להזהר גם כן בימי הסליחות לומר ברכת התורה קודם הסליחות ולדלה אחר כך כשאומר ברכת השחר (סי' מ"ו סק"ג).

ט. הרבה ראשונים סוברים שברכת התורה הוא מדאורייתא, ולכן אם נסתפק לו אם בריך ברכת התורה חזר ומברך, ומכל מקום לא יברך מספק אלא ברכת אשר בחר בנו, מיהו לכתחילה צריך לזוהר שישקשק מאחר שיוציאו בברכות התורה, או שיכוין לכתחילה בברכת אהבה רבה לפוטרו, וילמוד תיכף אחר התפילה, ואפשר שאף אם מוכר לאחר התפילה כשכבר בריך אהבה רבה, שיש להקל בזה אפילו לא למד תיכף אחר התפילה (פ"ב סק"א), אם היה יום של קריאת התורה יראה לעלות לתורה ויצא ממ"ג (ש"ח סי' א').

י. המסופק אם חייב בברכה, מותר לו ללמוד בלא ברכה (ה"ש פ"ז סי' א').

יא. נשים מברכות ברכת התורה (סי' א'), ואם מסופקת אם בירכה או לא, לא תברך, (ש"ח סי' א') ואין יכולות להוציא את האיש לפי שיש דעות בזה, וקטן שהגיע לחיטון אינו יכול להוציא את הגדול בברכת התורה (ביהל"ה ד"ה ש"ס).

יב. ומיד תדעו תפילה וזאת היא שנתה בפרט להחליט על ביעור שיודו לזמירי תורה ותיקנים ובקלי מידות טובות, ויכין מאוד בברכת אהבה רבה, ובברכת התורה בשעה שאומרים ומדוה אמתו ונאמאנו, וכן כשיאמר בנפולת ובא לעיני, למקל לא יגעו ליקח ולא נדל להחלה (פ"ב סק"ג).

יג. הכותב בדברי תורה, אף שאינו קורא, צריך לברך, והאחרונים הסכימו שראוי לו להוציא מפיו קצת תיבות, להנצל מחשש ברכה לבטלה, אם אינו אומר פסוקים דברכת כהנים וברייתא דאלו דברים כמו שנהגין, וכל זה בכותב ספרים לעצמו דרך לימודו ומבין מה שכותב, אבל סופר המעתיק שאינו מבקש להבין, אין צריך לברך, דאין זה לימוד, וכל שכן בכותב איזה פסוק באיגרת הרשות לדבר צחות, ואם הוא כותב ומעתיק וכונתו להרויח ממון, אפשר דאפילו בקורא התיבות גם כן אין צריך לברך דאין זה בכלל לימוד, ולמעשה יש להחמיר אם השכים בבוקר לכתוב סת"ם לברך ברכת התורה ולומר אחר כך הפסוקים שנהגים, ואחר כך יכתוב (סי' מ"ב סק"ג ובהל"ה ד"ה א"ע).

יד. המהרהר בדברי תורה, אין צריך לברך, ולכן הלומדים בעיון מתוך הספר, יזהרו להוציא קצת דברי תורה אחר הברכה, אם אינו אומר הפסוקים כמו שנהגין, וכן יכול לפסוק דין קודם ברכת התורה בלא נתינת טעם, ודוקא לפסוק דין בין בעלי דינים או שאלת אישור והיתר, דאינו דרך לימוד, אבל ללמוד דין בספר בלא טעם דינו ככותב, והג"ח חולק על זה וסובר דאפילו בהרהור אסור קודם ברכת התורה, וכל שכן לפסוק דין, ומיהו לעשות פעולת מצוה קודם ברכת התורה מותר לכלי עלמא, אפילו דבשעת מעשה דאי מהרהר בדין זה, כיון שאינו מתכוין ללמוד, אין צריך ברכה (סי' מ"ב סק"ג ר"ו).

טו. אמנם השומע דברי תורה צריך לברך, כיון דשומע כעונה עדיף מהרהר (ש"ח סי' א').

שיהיה שם שמים שגור על פיד

על כל פעולה או תנועה שהאדם עושה צריך שיאמר 'אם ירצה השם' או 'בעזרת השם'

הנער להתייגם בדרכם הביתה ברחו לפתע השוורים לתוך היער, והסוחר רדף אחריהם עד שלפתע נעצרו ליד סלע ועליו מצא מונחים שני הכיסים שאבדו לו. שמח הסוחר והודה לה והמשיך בדרכו עם הנער השוורים וכאשר הגיע לביתו נעלם לפתע הנער, אז הבין הסוחר כי יד ההשגחה העליונה היתה בכל אשר אירע לו.

מטרת המסעות לשעבר כל רצונם לרצון השי"ת

ואכן זו היתה מטרת מסעות בני ישראל בארץ לא זרועה, כדי להחדיר בקרבם שכל תהלוכות ומסעות האדם בעולמו, הכל מהשגחה מעם השי"ת, וכדי לשעבד כל מעשיו ורצונו לרצון השי"ת, וכמו שמבאר הרמב"ן מה שאמר הכתוב (מסעי' ט"ו) 'ובהאריך הענין על המשכן ימים רבים ושמו בני ישראל את משמרת ה' ולא יסעו'. טעם 'ובהאריך הענין' לומר כי אם יאריך הענין על המשכן ימים רבים ואף אם המקום הוא אינו טוב בעיניהם ובודאי היו חפצים ומתאים מאד לנסוע מן המקום אף על פי כן לא יעברו על רצון השם. והו' טעם 'ושמו בני ישראל את משמרת ה' ולא יסעו' כי מיראת השם ומשמרת משמרת מצותו לא יסעו. וכן אם יהיה הענין ימים מספר כשנים או שלשה ימים והיו העם יגיעים מאד וענה בדרך כחם יעשו רצון השם ללכת אחרי הענין.

נסיון מסעות בני ישראל במדבר

ואף שהיה צד לומר שעבודה זו בא להם בקלות וללא עמל, כי הרי השי"ת הולכים בתוככי עניי הכבוד, וידוע גדל האהרה שזכו בני ישראל באותה נסיעה, כמבאר במדבר (לח' ט"ז) על הפסוק (ש"ס ז"ח) 'ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה'. 'מלמד שהיו גישימים על גבי ענינים, ומשמע מדבריהם שכלל לא הרגישו שנוסעים הם ממקום למקום כי הענין הגביהם והסיעם על מי מנוחות, ואם כן יאמר האומר שלא היה זה להם בגד נסיון כלא אמנם כבר האיר לנו בזה רבינו הרמב"ן זי"ע'א שנוסין גדול היה לאבותינו במסעותם שאף אם תנו במקום שלא היה טוב בעיניהם ובודאי היו חפצים ומתאים מאד לנסוע מן המקום אף על פי כן לא יעברו על רצון השם וכו' כמבאר לעיל.

ולא עוד אלא שמציעו שדייקא על ענין המסעות משבח הקב"ה את עמו וצאן מרעיות, ודייקא בזכות זה זוכר אותם לטובה, כמפורש בנביאים (דמ"ח ב"ב) 'הלוך וקראת באוני ירושלם לאמר, מה אמר ה' וזכרתי לך חסד נעורייך אהבת כללותיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה, הרי לך שעבודה גדולה היתה זאת להם, והיא שעומדת להם לזכות לזוהרות עולם.

עבודת האדם שיאמין שהוא נמצא תמיד בחיק השי"ת

נמציעו למדים הדרך המעולה בעבודת האמונה, שיהיה האדם סמוך ובוטוח בכל תהלוכותיו שנמצא הוא בידי של הקב"ה על כל צעד ושאל, כמו ילד קטן הגישה בחיק אמו שבוודאי אין לו שום דאגות, וכל שכן שאינו חושב מחשבות לאן עליו ללכת למחר וכדומה, וכמאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קלא א) 'כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי'.

והמשיל זאת הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, על פי משל לאם המוליכה את התינוק שבחיקה ממקום למקום דאף על גב דלגבי האם איכא שינוי מקום אבל לגבי התינוק ליכא שום שינוי מקום כי הוא תמיד בחיק אמו, ומה לו אם אמו היא במקום זה או במקום אחר, והרי פשוט וברור שאם ישאלו את התינוק היכן הוא נמצא היום והיכן היה אתמול, לא יאמר שנמצא בעיר פלוני והיה אתמול בעיר אלמוני, אלא ישוב ברורות שהיא בחיק אמו גם היום גם אתמול. והכי נמי בענין בנית המשכן, דכיון שבני ישראל נסעו על פי ה', והיין להו כמנוחים כביכול בחיק אמום הקדוש ברוך הוא, ואם כן אין זה שיעני מקום שהרי תמיד הם בחיקו של הקדוש ברוך הוא והשי"ת יתא בעירוט שנזכה לשעבד כל רצונם לרצון השי"ת ולהחדיר בקרבינו שכל פרט ופרט מפעולותיו ותהלוכות חיינו, וכל הקורות אותנו, הכל בהשגחה מעם השי"ת לטוב לנו כל הימים אמן.

כתוב (מסעי' ט"ו) 'על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנה, וכן בהמשך הפרשה (שם פסוק ט) כתוב 'על פי ה' יחנה ועל פי ה' יסעו'. ומבאר הש"ה הקדוש (חדו"ק תוכחות מוסר בפ'שח) דייש בכאן רמז מוסר והדרכה, שעל כל פעולה או תנועה שהאדם עושה צריך שיאמר, 'אם ירצה השם' או 'בעזרת השם'. למשל, בלכתו בדרך יאמר הנני נוסע בעזרת השם יתברך, ובדעתי לחנות במקום פלוני בעזרתו יתברך, אם ירצה ה'. וכשבא למקום התנהג או יחזור ויתן שבת, יאמר הנני בעזרת השי"ת באתי הנה, ובדעתי ליסע לזמן פלוני בעזרתו יתברך אם ירצה. נמצא שם שמים שגור בפיו בשעה שעולה במחשבתו, ובשעת מעשה, ועל זה הדרך בכל פעולותיו.

ידגל עצמו לחזק ולשקן בכל תהלוכותיו שהכל בהשגחה עליונה

נמציעו למדים שהמדריגה הנפלאה של 'על פי ה' יחנה ועל פי ה' יסעו, לא היתה דייקא בעת שהותם של ישראל במדבר, כאשר היו מקופין בענגי כבוד, אלא בכל עת ובכל מקום וכן בכל פעולה ופניה שפונה האדם מוקף הוא בהשגחה עליונה על כל צעד ושעל, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (תל"ק א') 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן סכריזין עליו מלמעלה, שנאמר (תהלים לו ט) 'מה מצעדי גבר כונע'. וחובה על האדם להרגיל את עצמו להיות דבוק במחשבתו, וזו וישתף שם שמים בכל פעולותיו ותהלוכות חיינו, תלחת כל הצלחותיו וכל הקורות עמו בעזרתו וברצונו יתברך שמו, ויחזור וישתן בין לבין עצמו שהכל בהשגחה העליונה.

סיפור נפלא מאליהו הנביא

סיפור נפלא שיש בה מוסר השכל בענין חיוב האמונה בהשגחה פרטית מסופר במדבר (אמר מהרש"ם) מעשה באדם עשיר שהיה נדיב לב ובעל צדקה, אך לבו לא היה שלם באמונה ובהשגחה פרטית, בלבבו סבר תמיד כי את כל עושרו רכש בכוחו ובעוצם ידו, פעם אחת יצא ליום השוק על מנת לקנות שוורים, בדרך פגע בו אליהו הנביא שגראה אליו כסוהו, שאלו אליהו להיכן אתה הולך? אמר לו לשוק אני הולך לקנות שוורים, אמר לו אליהו אמור, 'אם ירצה השם או 'אם יגזור ה' יתברך, השיב לו הסוחר: הרי המעות בכיסי והדבר תלוי אך ורק ברצונו, השיבו אליהו: אם כך אתה אומר דע לך כי לא תצלח.

ואכן, כאשר המשיך הסוחר בדרכו, נפל כיס המעות סאמתחתו בלא שהרגיש בכך, ראה אליהו את הכיס והניחו על סלע בלב יער במקום שאין בני אדם עוברים שם.

הסוחר הגיע לשוק, ולאחר יגיעה רבה מצא שוורים מובחיתים וכאשר רצה לשלם עבורם הבחין שהמעות אבדו לו וחזר לביתו בפחי נפש.

אחרי זמן מה נגל שוב מעות ויצא מביתו אל השוק לקנות שוורים, הפעם בא אליו אליהו בדמות זקן, וחזר על שאלתו כבפעם הקודמת, וכשראה שעדיין אינו אומר מה שלמדו, אמר לו שנית אמור: 'אם ירצה השם' או 'אם יגזור ה' יתברך'. אך כיון שהסוחר לא שעה לדבריו גם בפעם הזאת הפיל עליו אליהו תדרסת, וכשנדרס נטל ממנו את כיס המעות והניחו אצל הכיס הראשון במעטה היער, כאשר הקיץ הסוחר משנתו וראה שהכסף נגב ממנו, שב לביתו בצער רב.

אחר התבוננו בשני המקרים שקרו לו, הגיע למסקנה כי בודאי יד ה' דבר, והעונש הגיע לו סאחד שלא שמע לאלהיו שלימדוהו להאמין בהשגחת הבורא יתברך, מיד קיבל על עצמו שסאוחו יום ואילך יאמר 'אם ירצה השם' על כל דבר שירצה לעשות.

כאשר יצא בפעם השלישית אל השוק נגלה אליו אליהו הנביא בדמות נער עני המבקש עבדה, שאלו אליהו להיכן אתה הולך? אמר לו: הנני הולך לשוק לקנות שוורים, אם ירצה השם בירכך אליהו בברכת הצלחה, וביקשו שאם יזדקק לעזרה בהנהגת השוורים יקרא לו, אמר לו הסוחר: אם אך יעזור לי ה' יתברך שאקנה שוורים אשכור אותך לעזור לי.

ואכן הצליח הסוחר בדרכו, ומצא שוורים מובחרים בזול ושכר את

ובתרגום אונקלוס: "כגושי קדמי שבעין גברא מסבי ישראל, די ידעת ארי און סבי עמא וכו'".

בדרך הרמוז יש לומר, שהתרגום מגלה לנו כדרכו טעמא דקרא מדוע בחר ה' בשבעין הקנים דייקא, לפי שהם 'סבי ישראל, תיבת 'סבי' עולה בגימטריא על'ב שהוא בגימטריא חס'ה, בסוד שם ע"ב הו"ה

דמילוי יוד"ן, שורש מידת החסד.

ובחינת מידת הזקנה היא בחמלה ורחמים וחסדים שמשפיע הזקן בחסדו, כאשר הגדירו חכמינו ז"ל (מכילתא יזיר, בחדש פרישא ה הובא ברט"ט שמת כ ב) "זקן מלא רחמים". ולכן נקראים הזקנים בשם 'סבי' שהוא במספר 'חסד', שהם רחמנים וגומלי חסדים עם ישראל תמיד.

ולכן ציווה השי"ת למשה לקחת דווקא מן הקנים כי

רק אנשים גומלי חסדים שהם מלאים במידת החסד והרחמנות יכולים להנהיג את עם ה' בחמלה, כי המנהיג צריך להיות מלא חסד ורחמים. [ולזה הרסו היה ששה צדיק להטיל בתבת הוה"ו ע"ב פוקין דייקא וכב נעמדו בתו ענין גור אריה בפישתו (יא ט) - אך זה סתם כנגד שם ע"ב שורש מידת החסד, ללמדך שהכל נשפע ונושעה במידת החסד]. וזה עיקר המינוי שנתמנו הזקנים הללו, כדי שישפיעו אף הם את החסד בישראל, והיו גומלי חסדים טובים. כיצא בדבר על זה הדרך יש לרמוז בשלהי פרשתנו (יב יג): "ויצעק משה אל ה' לאמר, אל נא רפא נא לה', ושם תירגם אונקלוס: "בבענו אפי כען יתה". ופשיטות תיבת 'אפי' הוא מלשון רפואה, דמאן וכא"ב ליה כאיביה אויל לבי אסיא. אך בפנימיות התורה רומז כאן, "ויצעק משה אל ה'", זו מידת הרחמים 'אפי' עם הכלל עולה גם כן בגימטריא 'חסד' שהוא שם ע"ב, שם החסד. והאת רמז משה רבינו ע"ה רעיא מהימנא בתפילתו, להמשיך את מידת החסד בעולם כדי להשפיע חסדים מרובים מהשי"ת הנקרא "גומל חסדים טובים לעמו ישראל, אמן כן יהי רצון.

[טיב הוה"ו - פרישא דין].

מעשה בתלמיד חכם חשוב מאריך הקודש, שנתמנה להיות שד"ר - משולח להתרים את עם בני ישראל שבמדינת הים לצורך צדקה גדולה שבארץ ישראל. באחת מנסיעותיו אל העיר מונסי שבארצות הברית הסדירו לו שם אכסניה בבית הכנסת אורחיים המופארו של משפחת יאקאב המפורסמת בגמילות חסדים שטרבים להטיב עם ישראל, ובעיקר עם המשולחים הנודדים להתדפק על פתחי הגדיבים בעם.

לאחר שהתקבל בבית האחרון בסבר פנים יפות שם סידרו עבורו חדר אירוח נאה והגישו לפניו ארוחה טובה ומשביעה, יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב מלאכת 'קובץ' על ז'ל, כשהוא משרך את רגליו בריצה מבית וממשרד, למשרד, ופורטה לפירוטה מצטרפת בעזרתו יתברך.

יום אחד בשעות ערב מוקדמת כשחזר אל בית האכסניה לאחר יום עמוס בעבודה קשה ומפרכת נתקף לפתע בכאבי רגליים עזים וחזקים מאוד, ולא רק שלא היה מסוגל כמובן בשום אופן לצאת חוצה ולהמשיך בעבודת הקודש, הוא גם סבל ייסורים קשים כשאינו יכול לזרוח על כף רגלו, רחמנא ליצלן. - היה זה מקרה קשה של 'ציפורן חודנית', כשהחודת הציפורן בעזו אל תוך הבשר החי, וגורמת למכאובים קשים כנודע.

בצר לו ובהיותו בארץ נכר לא ידע אנה יפנה, הוא התקשר בבחילות מן הטלפון שבחדרו אל משרדי ההנהלה של ההכנסת אורחיים כדי להתייעץ ולשאול כדת מה לעשות.

לשמחתו נענה לו אחד מבני המשפחה הרוממה ה"ה מוה"ר יואל יאקאב שליט"א המפורסם לשול"ת במעשי החסד שמרבה להטיב עם כל נצרך, וכששמע את המקרה הקשה שלפניו, פסק מיד שמוכרחים לגשת מיידית אל הרופא.

ברם דא עקא בשעות הערב כבר סגורים כל המרפאות הרופאים אינם עובדים בשעות שכאלה, גם לאחר שניסה ר' יואל למצוא בכל האזור איזו שהיא מרפאה פתוחה לא עלתה בידו.

לאחר כמה וכמה ניסיונות שלא צלחו, נזכר ר' יואל שבקצה השני של העיר מונסי הרחק מאוד ממקום מגוריהם ישנה מרפאה קטנה אחת נוספת ומשהתקשר אל משרד אותה מרפאה התברר שהיא אכן פתוחה עדיין, אך הם עומדים כבר על סף סגירה.

ר' יואל המסור סיפר על המקרה הקשה והדחוף, אשר מחייב טיפול רפואי מייד, וביקש גם נתון להמתין על הפגיינט שיועיל אליהם מיד. המוכיחה של המרפאה אמרה שתיגש לשאול את הרופא התורן אם יאות להמתין עליו, והיא חזרה אכן עם תשובה חיובית, אך הוסיפה שבהיות ואין לו לאיש הסדר 'ביטח רפוא' בארצות הברית הוא ישא בעלות הטיפול כולו, שבשעות ערב שכזו הוא מסתכם בסכום של שלוש מאות דולר! (300\$).

כשדיווח ר' יואל למשולח היקר את הממצאים, שאלו אם מוכן הוא לשלם סכום גבוה כזה של שלוש מאות דולר, כשבנוסף יצטרך גם להזמין 'טקסס' [סניף] עם דרייבר שיחנקו הלך ושוב בהעדר החבורה ציבורית המגיעה בשעות אלו אל קצה העיר, נסיעה שבודאי תעלה אף היא בתעריף הערב במחיר גבוה. - נאנח היהודי באנחה כבדה ואמר בודאי שזוהו סכום מופלג וקשה עלי ביותר לעמוד בזה, אך כך גורה חכמתו יתברך, והרי אין לי ברירה, הנני מוכרח ועומד בדבר ובבלתי

אפשרי לדחות טיפול רפואי זה, הן מצד הרגל שנוכסת למצב של סכנה חלילה והן כדי שאוכל מחרה לשוב למלאכת העבודה שבשבילה הגעתי הנה למונסי.

אולם כאן צצה לפניו בעיה אחרת הלא היא בעיית השפה, בחיות שהוזהר החשוב דגן לא הכיר ולא ידע את השפה האנגלית כלל, כיצד זה דבר ויתקשר? עם הדרייבר הגוי נהג המונית וכיצד יבין את דברי הרופא האמריקאי המדופלם? הרי כשישוחח איתם בידיש עסיסית הם לא יבינו מילה וחצי מילה... וכשידברו הם עימו באנגלית אמריקאית לא יבין הוא מאומה...

כששמע ר' יואל את הבעיה שלפניו אמר, המתן נא מעט, ואברך לך מה ניתן לעשות בנידון.

והנה לא חלפה רבע שעה ופתאום נראה ר' יואל בעצמו בפתח חדר אכסנייתו של היהודי, ואמר שהחליט לבוא הנה בעצמו ולקחתו ברכבו אל הרופא שמתמין עליו, כך יוכל לשמש עבורו גם כמתורגמן עם הרופא.

היהודי דגן התפעל מאוד מנדיבות ליבו וחסדו של ר' יואל, הוא התנצל לפניו שלא לכך היתה כוונתו,

ושיאנו רוצה להטריח אותו ולהפריעו מענייניו, הוא רק ביקש להתייעץ עימו בלבד. אבל ר' יואל הסביר שחשש ששם לא יסתדר כאן באמריקה הגדולה לבדו, והחליט שעדיף שיקח בעצמו את כל הענין לידיו כדי שיוסדר במהרה על הצד היותר טוב.

היהודי המשוכל נרגש מאוד מן החסד הגדול שעושה עימו, הוא הודה לו באלפי תודות באומרו שהוא כמו 'מלאך מושיע' עבורו בעת הצרה.

הם יצאו יחדיו אל הרכב האמריקאי המפואר, כשר' יואל תומך בו בפסיעותיו, מחמת שלא היה ביכולתו ללכת בכוחות עצמו אף לא צעד אחד! ולאחר שהתיישב במקומו שברכב ההדוך, הם פנתו בנסיעה מזרחה אל היעד שבקצה השני של העיר מונסי הגדולה.

לאחר כמה דקות נסיעה צלצל הפלאפון של ר' יואל, מתחילה התעלם ר' יואל ולא נענה בחיותו עסוק בעסק המצוה הגדולה של גמילות חסדים, אך משתקפו הצלצולים בזה אחר זה ולא פסקו הכוורת ר' יואל להיענות לשיחה, אשר התנהלה כולה מתחילתה ועד סופה בשפה האנגלית האמריקאית הסבוכה כשמידוענו אינו קולט ואינו מבין מילה וחצי מילה.

במשך כל אותה נסיעה שארכה כמחצית השעה, ניהל ר' יואל את שיחותיו באינסטינקטיביות ונראה כמגלגל ענין נחוץ מאוד בשיחותיו הנקובות.

עם סיום אותה נסיעה אריכתא הגיעו אל המרפאה, שם התברר להם לשמחתם שהרופא התורן שהסכים לקבלם הוא יהודי עם לב חם, שקיבלם בחיבה ובנעימות. ר' יואל הצדיק נכנס עם הרופא לשיחה באנגלית, הם שוחחו ביניהם בהתלהבות ובאריכות ולפתע פנה ר' יואל אל היהודי ואמר לו בחיוך רחב שהרופא מתרגש לעוזר כאן ליהודי שהגיע מארץ ישראל, והוא מוריד עבורו את המחיר למאה דולר בלבד! (100\$).

היהודי הודה לו לרופא מקרב לב, והם נישאו היישר אל הטיפול המורכב, היה זה טיפול קשה ואף מסובך מעט, כידוע שהציפורן החודנית מצריכה חיתוך בתוך הבשר סביב, והוא כעין 'ניתוח' קטן, המתבצע בהדדמה מקומית. ואכן בסופו של התהליך הרפואי המוצלח השתחררה האצבע מן הציפורן הסודרת ועד מחרה שבה הרגל לבריאותה והכל על מקומו בא בשלום לשמחתו הגדולה של היהודי.

עם תום הטיפול, כאשר נישאו להסדר התשלום שלף לפתע ר' יואל מארנקו את 'כרטיס האשראי' האישי שלו, וישלם את כל התשלום במחיר המלא של כל המאה דולר משלם כך שנמצא שלא נצרך האיש להוציא מכיסו אף לא דולר אחד!

היהודי החשוב דגן לא ידע את נפשו, הוא עמד נפעם ומרוגש מאוד לנוכח גמילות חסד העצומה שעושה עימו מטיב, כאשר לא זו בלבד שלקח את כל הענין לידיו, לעסוק בעצמו בכל הנוצר לטיפול הקשה מתחילה ועד סוף, עוד הוסיף לשלם מכיסו את כל עלות הטיפול.

בהיותם בדרכם בחזרה אל בית ההכנסת אורחיים שבצידה השני של מונסי, כשפיו של היהודי אינו פוסק מלבדך ולהודות לו ל' יואל על רוב טובו וחסדו. אמר לו ר' יואל, הסכת ושמע דבר מופלא שראיתי עתה ממש בחוש, כשהשם יתברך נתן לי בזכות המצוה הזו ישועה נאה שהייתי זקוק לה, וכאשר פסקו חכמינו ז"ל במשנת אלו דברים (פאה פ"א ס"א) שמצוות 'גמילות חסדים' היא מן המצוות שהאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה וחקרן קיימת לו לעולם הבא!

נהג אחד הילדים שלי בבית זקוק מזה כמה שבועות לטיפול שיניים דחוף, הוא סובל מאוד מכאבי שיניים קשים ומטופל אצל 'רופא שיניים' מומחה ומפורסם אשר מעניק לו טיפול מצוי. אך לעצור מה שבועיים רצופים שאנו מנסים בכל הכוחות להשיג 'זרז' דחוף אצל אותו רופא שיניים אלא שכל הניסיונות עלו בתוהו, הפעלתי עסקני רפואה שונים שניסו את כל הכלים העומדים לרשותם אבל הרופא לא הסכים לקבלו בשום אופן, היות והוא מלא בפצייניטים מוזמנים מראש בלוח זמנים צפוף ביותר, והוא נאות לקבלו רק בעוד שבועות מספר!

אנו עמדנו באין אונים כשהילד סובל מאוד משיניו הכואבות ואינו מסכים לגשת לשום רופא שיניים אחר, רק לרופאו האישי והמסור, שכבר הרגל אצלו מקרוב בטיפולים הקודמים.

והנה למרבה הפלא בנסייעתו הקודמת אל המרפאה, כשראיתי שהפלאפון 'מנודד' ואינו מפסיק לצלצל נעניתי לשיחה, ומה מאוד התפלאתי שהיה זה אותו 'רופא שיניים' בכבודו ובעצמו על הק, הוא סיפר שמזכירותו כבר סיימה את עבודתה, וזה עתה נודע לו שהתפנה תור אחד למחרת מאחד הפציינטיים שכבר הזמין

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

ומכל טוב לעולם אל יחסרנו

כל בוקר יש לנו מניין קבוע של אברכים שמתפללים מילה במילה במתינות ומשם הולכים ישר לכולל ללמוד תורה.

חבר חבר'מן מהמניין לקח על עצמו לדאוג שיהיה כל בוקר פת שחרית אחרי תפילת השחר, כך שכל אחד צועד לכולל רגוע ושבע ליום לימוד תורה.

האברך שדואג לפת שחרית טס לכמה שבועות לחו"ל כך שנבצר ממנו לדאוג לארוחת בוקר, ואני קבלתי על עצמי להמשיך את הנהוג היפה הזה ולדאוג להמשיכו. לפני התפילה כבר נכנסתי למכולת השכונתית ולקחתי כמה מצרכים שיהיה מה לאכול.

בעומדי בקופת התשלום הצעתי לזה שלפני אם הוא רוצה את הזכות לתת פת שחרית לאברכים. הוא שמע את ההצעה, והתעניין יותר לדעת אם זה לומדי תורה וכו'. כאשר שמע את הרעיון הוא שאל: 'מה, זה כל מה שאתה לוקח לארוחת בוקר?' הוא לקח אותי עם העגלה שלי, ומילא את כל העגלה בכל טוב ושיים את החשבון המנופח תוך שהוא מודה לי על הזכות.

מתברר שבדיוק יש לו יארצייט לסבתא שלו והוא היה טרוד היכן אפשר לתת תיקון לעילוי נשמתה, ומשמים בעודו טרוד אני מציע לו פתרון מידי.

הוא נתן לי את שמה של הסבתא ואחרי הסעודה למדנו משניות ואמרנו קדיש לעילוי נשמתה ועוד נשארנו מצרכים לימים הבאים.

הפלא הגדול שהוא בכלל גר בשכונה אחרת מרוחקת, והיום זה פעם ראשונה שהוא נכנס למכולת הזו שרוחקה משכונת מגוריו בגלל שהיה באזור לכמה סידורים.

זאת השגחה מופלאה שזימנה אותו לאותו מכולת, ואני לא יודע מניין לקחתי את האומץ לפנות אליו ולהתרימו. דבר זה מנוגד לאופיי לחלוטין...

בעל המעשה: א. א.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס בפקס: 15326517922

תור זה מלפני כמה חודשים ועתה נאלץ לבטל את התור ברעג אחרון, והנה יכול הוא להגיע עם הילד למחרת לטיפול הנחוץ! כמובן שנעניתי בחיוב הודיתי לו לרופא השיניים בשמחה וחסדתי תיכף בכמה שיחות את כל הענין כדי שיוכל הילד להגיע למחרת לטיפול השיניים הדרוש.

הייתי נרגש ונפעם לנוכח 'טיב ההשגחה' המופלאה, שלא היה לי כל ספק בדבר, שבכותב זו המצוה שהנני עוסק כדי להשיג ולמצוא 'רופא' דחוף ליהודי אחר, סידרו לי תיכף מן השמים מידה כנגד מידה את הרופא שיניים הנצרך לי בעצמי... כשהגענו אל המרפאה בוודאי הבחנת ששוחתי עם הרופא באריכות ובתלהבות... סיפורי לפניו על אותה התרחשות פלאית שזכיתי לה בדרך נסיעתנו אלי, והזקוקו היהודי התרגש מאוד מכן, כאמריקאי ותיק ידע הוא היטב עד כמה קשה הדבר 'להשיג' תור מידי אצל רופא

רוצה להכניס אצלך טעם טוב
לשבתות הקיץ הארוכים?
 הפט המיוחד, עם התוכן המרתק והמדויק, שלא תפסיק לקרוא
 ולהפנים לקרי מוסר לעבודת ה'
עם סט כזה כבר לא תשאל את עצמך "איזה סיפור אוכל לספר לילדים ותלמידים"

ספר
טיב המעשיות
 חמשה כרכים

מיוחד: לחיבור ומסמכים נוספים כגון מכתב מכתב הידועה

ניתן להשיג בחנויות ספרים הפזורה
 הפצה ראשית לרוב הספרים בחנות הרב יצחק פרידמן 03-6194114

נמחה למען השלום והרי זו הלכה פסוקה ובוררה לפנינו למען השלום. ומתוך היא הלכתא למד הרמב"ם דל כמו כן בטל גם את מצות 'הדלקת נר חנוכה' בשביל 'שלום בית', על אף שגם חנוכה היא 'מצוה חביבה עד מאוד' (ויפסל הלכות חנוכה פ"ד ה"ב) מכל מקום נלמד מסוגיא זו שגדול השלום לדחות מצוה חביבה וכן, וזו את מצות 'קידוש היום'. וזה לשון הרמב"ם בהלכות חנוכה (פ"ד ה"ד): "היה לפנינו נר ביתו ונר חנוכה, יא נר ביתו וקידוש היום נר ביתו קודם משום שלום ביתו. שררי השם נמחה לעשות שלום בין איש לאשתו. גדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם, שנאמר (משלי ג' ה') דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום" ע"כ מתק לשוננו.

לפנינו אפוא הלכה מפורשת שענין 'שלום בית' דוחה את הכל, עד כדי כך שהשם יתברך בכבודו ובעצמו מורה למחות את שמו הקדוש כדי לעשות שלום בין איש לאשתו, וכל התורה כולה ניתנה רק כדי לעשות שלום בעולם (ויט"ן נ"ג).

לפיכך, סיים החזון איש, אם הקב"ה בעצמו מוחה את שמו בשביל השלום אף אני מוחה ומוחק כמה כרכים חשובים של ספר 'חזון איש' כדי לעשות שלום בין איש לאשתו, ואין לך דבר בעולם גדול מן השלום.

רבי הצלקל הצדיק סבר וקיבל, אך עדיין המשיך והקשה לפני החזון איש:

הלא עינינו הרואות שנכנסים ובאים לפני הרב גם שאלות פשוטות שאין בהם שום קשר לשלום בית. כידוע שהיו שואלים לפנינו ומתייעצים עמו הרבה גם בעניני העולם, ובצרכי פרנסה ורפואה וכיוצא.

בהודמנת אחת נגש החזון איש עם הרב הגאון הצדיק רבי יחזקאל אברמסקי זצוק"ל, גאב"ד לונדון הבירה, בעל מחבר 'תוספתא חזון יחזקאל', ולימים ראש ישיבת סלבודקא. בשיחתם ביקש רבי הצלקל להעלות בפני החזון איש שאלה אחת בהתנהגות שהיתה פליאה בעיניו. ילמדנו רבינו, פתח החזון יחזקאל בשאלתו, הנה מדי יום ביומו עולים ובאים יהודים רבים אל ביתו לעצה ולברכה, והרי כל זה 'חזל מן הרב זמן יקר מאוד, שעה ארוכה יושב הרב ומקבל את הציבור, ומייגע כל אחד לפי עניינו. - לכאורה הרי חשוב יותר לעסוק בתורה הקדושה באוהה שעה, ובכך היה כלל ישראל 'מרוויח' עוד כמה כרכים של 'חזון איש' שיעמדו לדורות עולם. - וכבר ידענו שתורתו של החזון איש איננה כלימוד בעלמא בחינניות ובשטחיות רק מכניס עצמו כל כולו לבו ונפשו עד לשד עצמותיו בתוככי עמקי הסוגיא שעוסק בה, לברר במסירות עצומה כל פרט ופרט עד הסוף, הן בסברא והבנה שלמה והן בהעלאת הדינים העולים תמיד הלכה למעשה.

אין שום ספק שתורה קדושה וטהורה כזו מחזיקה את העולם ומגינה על עם בני ישראל יותר מכל משמר. ואם כן למה מניח רבינו כל שעות הללו מלימוד תורתו כדי להתעסק בצרכי עמך ישראל. - סיים רבי הצלקל את שאלתו הנקבטת.

ענה ואמר לו רבינו החזון איש:

הסכת ושמע היטב, הן נכון הדבר שהעסק הזה של 'קבלת קהל' לוקח ונחל ממנו זמן רב, אבל עיקר הזמן שאני יושב עם אנשים ונכנס עמם אל עובי הקורה הוא בעניני שלום בית, ובענין זה הגני מקדיש הרבה מזמני היקר, כי גדול השלום ואין מעלה כמעלת השלום שבשבילה הגני מבלע גם מלימוד תורתו שהוא הדבר החשוב ביותר בעולם.

וחילא דידי, המשיך החזון איש, מסוגיא ערוכה בגמרא מפורשת שפלפנו בפרק החליל (סוכה ג'): "שאל אחינוחל קל וחומר בעצמנו, ומה לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים לעשות שלום לכל העולם כולו על אחת כמה וכמה".

[פירוש רש"י: 'לעשות שלום בין איש לאשתו - לבדוק את הסוטה, ואם טהורה היא יא שלום ביתו. שמי שנכתב בקדושה - שכתב במגילת 'זן' ה' אוהך' ונ' (בסדרה כ"א) כדכתיב (שם ט) וכתב את האלות האלו ונ' ע"כ.]

הרי למדנו כאן עד כמה גדול השלום שאפילו שמו הקדוש של הש"ת

בדומה למה שכתב ביהוד הקדוש פישת קהל (ח"ד ק"ק ק"ק): "הא חזן, לית עלמא קאים אלא על שלום וכו' רבי יוסי אבד, כתוב (תהלים קי"ג קס"ה) 'שלום רב לאוהבי ה' ורוחך ונח, ואויביו הוא שלום דכתיב וכל נתיבותיה שלום, וקרא אמר לאנפמא שלום דלעילא ותתא בין כן אתניש הוא מעילא ותתא' עכ"ל.]

את טיב כל זה המעשה הנחמד, עומד הרב הגדול דגן וקורא בשקיקה בבית עקד הספרים. משסיים עמד נפעם ומשתומם לנוכח 'טיב ההשגחה שהאירה עליו זה עתה מן השמים הלא הוא נכנס כאן עתה כדי לרכוש ספר לצורך לימודו, כשהחלטותו נחושה בלבבו לעזוב את התלמוד את כל העסקתו הווי בעניני שלום כדי שיכול לשבת במנוחה ושלוה בעסק התורה. - והנה מן השמים פותחים לפניו בספר הראשון שפתח באקרא, הוראה ברורה של רבינו החזון איש שרצון השם יתברך ממנו הוא בהיפך הגמור מהחלטתו, ויש לוותר מלימוד תורתו כדי לעשות שלום בין איש לאשתו.

על אחר שינה הרב את החלטתו, והמשיך בעסק השכנת השלום בעולם לכל מקום שנקרא והמשיך לפעול ולעשות בעסקי 'שלום בית' גם כאשר לפעמים היה זה כרוך על חשבון שעות לימודו.

והדברים קל וחומר, כלפי אשתו של אדם שבתוך ביתו, שאם על עסקי 'שלום בית' שבתוך לאנשים אחרים צריך להקריב משל עצמו, כל שכן וקל וחומר על מצות 'שלום בית' שבתוך ביתו, שיותר מוטלת עליו החובה להתעסק בו. ואשר שנו בברייתא דאלו דברים שהאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקורן קיימת לו לעולם הבא, 'הבאת שלום בין איש לאשתו', אין זה רק בין איש לאשתו אחרים דייקא, אלא גם בין אשתו שלו עצמו ובינו, שצריך להביא ולהשכין שלום בתוך ביתו של אדם. ואף אם לפעמים צריך להקריב על כך משל עצמו בגוף או בנפש או ברות הרי מחוייב ועומד הוא בדבר, ותלמידי חכמים מרבים שלום בעולם.

כי אכן 'גדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם, כד"א דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום'.

שיניים והבין שמדובר בהשגחה נפלאה שבחודאי זכה לזה האיש בזכות המצוה הגדולה שהתעסק בגמילות חסדים:

לפיכך ברוב התרגשותו של הזוקטור ממקרה זה, נפתח לבבו וביקש גם הוא לעשות משהו במצות גמילות חסדים וכאשר הבין שמדובר במשולח העוסק במצות הצדקה שאין הפרוזה מצויה בכיסו, הוריד מיד את המחיר משלוש מאות דולרים למאה בלבד! - ואף אני מצדי מיהרתי להפסד אותה זכות גדולה ולשלם עבורך את מחיר התשלום כדי להודות להשם הטוב על כל החסד שעשה עימנו, כן יחמו רחמי וחסדיו עימנו מעתה ועד עולם.

אספרה נא לפניכם טיב מעשה נאה אחד, הבא ללמד שצרכיה התורה להביא לידי מעשה, כאומרם ז"ל (קדושין טז) 'גדול התלמוד שמביא לידי מעשה', וכמ"ש בברכת אהבה רב, 'לתלמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים!'

מעשה באחד מגדולי הרבנים שבארצות הברית שהתפרסם כאיש מומחה להשכנת שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. אל כל מקום בעולם שנקרא כדי להשיכן שלום ולהשקיט את אש המחלוקת היה נוסע במסירות נפש, מן השמים היו מטייעים בידי תדיר, ויצא שמו לתהילה כאיש השלום.

עשרות בשנים היה עוסק במקצוע רגיש זה, וזכה לראות ברכה רבה בעמלו. אך בהגיעו לשנות חוקנה ימי שנותנו שבעים שנה החליט בדעתו לעזוב את מלאכתו מלאכת הקודש, מחמת שגולה ממנו שעות רבות ויקרות, כשנצרך להתבטל מעסק תורתו ולהכניס את עצמו ביישוב הדיורים שבין איש לאשתו, ובהמצאת החבולות להשלים בין אדם לחבירו. וכן זמן רב של 'שעות טיסה' ממקום למקום כאשר נקרא גם למדינות רחוקות לפשר ולהסדיר השלום בין בני ישראל. - לפיכך החליט שהגיע הזמן שיעשה את זה לביתו, ולענת זקנתו עליו להקדיש את חייו לעסק התורה הקדוש אשר הוא משושי חייו מאז ומקדם, ולהשאיר את מלאכת השלום לעסקנים ורבנים אחרים.

ואכן הפסיק להיענות לפניות הרבות שזרמו לפתחו להשכנת השלום והשקיע עצמו כל כולו בתלמוד תורתו באהבה ובשמחה.

חלפו כשבעים ימים הרב הגאון נכנס בלב ונפש בעמל ויגיעה נבוכי סוגיא עמוקה אחת שנוצרה לברר בשאלה הלכתית שעסק בה. והנה גילה שחסר לו איזה ספר נחוץ העוסק בבירור הלכתא זו, לפיכך יצא ערב אחד אל בית מסחר הספרים שבעירו, כדי לחפש אחר הספר הנצרך לו בתלמודו.

והנה בריכסו אל חנות הספרים הגדולה והחל מתהלך בין הדוכנים הרבים של ספרי הקודש, צדה עינו אחר ספר חדש שיצא לאחורונה לאור והונח על מדפי הפרסום. היה זה בדיוק ספר העוסק בעניני 'שלום בית', כשפתח מעט את הספר והעלה בו אנה ואנה, המציא השם יתברך לגד עיניו מעשה אחד מופלא ומיוחד.

וכה דבר טיב אותו המעשה שמצא הרב הגאון בין דפי הספר שבחנות הספרים:

מון החזון איש זצוק"ל נודע והתפרסם בישראל כמנהיג הדור, מלבד גאונותו העצומה והנוראה בתורה הקדושה, היה גם צדיק נאמן טוב ומטיב לעמו. דלתו היתה פתוחה תדיר בפני כל שואל ומבקש, ורבים היו נוהרים לביתו הדל שבעיר 'בני ברק' יצ"ו, שם בחדרו הקטן היו שואלים עצמו וברכה מאת איש האלקים.

[כיום נרפך בית קדשו לתלמוד תורה 'שבעיר' על שורת הקודש, כאשר לא השאיר אחריו בית ותרפך אותו בית כל הפיתח לתלמידים. באותו הדר מקודש ישנה כיתה לימוד של ילדים קטנים קדושים וטהורים שבוסת הבית פיהם תעלה קיימ.]

ידועה ומפורסמת היא סבלנותו המופלאה של רבינו החזון איש, כשקיבל את כל הנכנס לפניו בסדר פנים יפות וברארת פני קדשו לקראת כל אדם שפנה לבקש את עצתו ועזרתו. על פי רוב הורה לאורחים להתיישב על הכיסא שליחו, ושעה ארוכה היו מציעים עם בני ישראל לפניו את ספקותיהם ולבטחיהם והגאון הקדוש שנקרא בדורו 'חכמא דיהודא', היה ברוב חכמה ופקחות מייגע בכל דבר וענין על פי 'דעת תורה' שחנן ה' בקרבנו.

על הברכה יעמדו

לקבלת העולן בכייל (דוא"ל) נא לשלוח לכייל הפצו"ב | ינתן להנציח את העולן לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריציטי | התורמים להפצת העולן

		גרפצ'יק סל: 02-5002321	לעיני החבור שמואל מאיר ז"ל בן יכלחטי"א רבי ישראל יצחק ולבני יח נסלו תנצבה.	לעיני מרת חיה סאסא בת לאה ולבני י' סיון תנצבה.	שרה שיינדל בת סילה רוחה להצלחה בכל העניינים	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	יוסף בן סילה רוחה לרפואה שלימה	לעיני הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרב ר' ישראל זצ"ל מיינר ולבני יא' חסדי תנצבה.
--	--	----------------------------------	---	---	--	--	---	--

י"ו ל' ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך נוצמן להדפיס ולהפיץ את העולן באזור פגונוך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העולן בכייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173